

JENNIFER

CLEMENT

MALDOS
PAGROBTOSIOMS

Iš anglų kalbos vertė
Simona Dobrovolskytė

Sofoklis

Vilnius, 2020

PIRMA DALIS

1.

Dabar mes subjaurosime tave, pasakė mano motina. Ji švilpavo. Jos burna buvo taip arti, kad švilpaudama aptėškė seilėmis mano kaklą. Trenkė alumi. Stebėjau veidrodyje, kaip ji trina anglies gabalu man veidą. Gyvenimas yra žiaurus, sušnibždėjo ji.

Tai – pirmasis mano prisiminimas. Ji laikė prieš mane seną įskilusį veidrodį. Man buvo gal penkeri. Dėl įskilimo atrodė, kad mano veidas padalintas į dvi dalis. Meksikoje geriausia gimti bjauria mergaite.

Mano vardas – Ledidi Garsija Martines, esu rudaodė, rudaakė, rudaplaukė ir atrodau taip pat, kaip ir visi kiti, kuriuos pažįstu. Vaikystėje mano motina rengė mane kaip berniuką ir vadino mane Berniuku.

Pasakiau visiems, kad gimė berniukas, pasakojo ji.

Jeigu būčiau mergaitė, mane būtų pagrobę. Išgirdę, kad apylinkėse gyvena graži mergaitė, narkotikų prekeiviai aki-
moju atlėkdavo juodais *Escalade* visureigiais į mūsų žemes ir išsiveždavo ją.

Matydavau per televiziją, kaip merginos gražinasi, šukuojasi plaukus, pina į juos rožinius kaspinus ir dažosi, bet mano namuose to niekada nebuvo.

Gal derėtų iškulti tau dantis, tarė mano motina.

Kai užaugau, trindavau baltą emalį geltonu arba juodu spalvikliu, kad dantys atrodytų sugedę.

Nėra nieko atgrasesnio už nešvarią burną, sakė mano motina.

Mintis kasti duobes kilo Paulos motinai. Ji gyveno priešais mus, turėjo nedidelį nuosavą namelį ir melionmedžių lauką.

Mano motina teigė, kad Gerero valstija pamažu virsta triušių olų labirintu, kuriame slepiasi mergaitės.

Vos tik kas nors išgirdavo artėjančio visureigio garsą arba pamatydavo tolumoje juodą tašką, arba du, tris juodus taškus, visos mergaitės bėgdavo prie duobių.

Tai vyko Gerero valstijoje. Karštoje kaučiukmedžių, gyvačių, iguanų ir skorpionų – šviesių, permatomų skorpionų, kuriuos sunku pastebėti ir kurie žudo, žemėje. Žinojome, kad Gerere gyvena daugiau vorų ir skruzdėlių nei bet kurioje kitoje pasaulio vietoje. Taip pat ir raudonųjų skruzdėlių, nuo kurių įkandimo ranka ištinsta iki blauzdos storio.

Čia mes didžiuojamės būdami pikčiausi ir nuožmiausi žmonės pasaulyje, sakė mama.

Kai gimiau, mano motina paskelbė kaimynams ir žmonėms turguje, kad gimė berniukas.

Ačiū Dievui, gimė berniukas!

Taip, ačiū Dievui ir Mergelei Marijai, atsakinėjo visi, nors niekas ja netikėjo. Mūsų kalne gimdavo tik berniukai, ir kai kurie iš jų, sulaukę vienuolikos metų, virsdavo mergaitėmis. Tada šios turėdavo virsti bjauriomis mergaitėmis ir retkarčiais joms tekdavo slėptis žemėje iškastose duobėse.

Mes buvome it triušiai, kurie pasislepia, kai lauke pasirodo alkanas benamis šuo, neužčiaupiantis snukio ir jau jaučiantis ant liežuvio savo grobio kailiuo skonį. Triušis trepsi užpakaline koja ir šis pavojaus signalas keliauja žeme ir įspėja kitus triušius aplink. Perspėti apie pavojų mūsų apylinkėse buvo neįmanoma, nes mes visos gyvenome išsibarsčiusios ir pernelyg toli viena nuo kitos. Tačiau visada išlikdavome budrios ir stengdavomės išmokti atpažinti tolimus garsus. Mano motina palenkdavo galvą, užmerk-davo akis ir susikaupusi klausydavosi, ar negirdėti variklio burzgimo arba artėjančio automobilio išbaidytų paukščių ir mažų gyvūnėlių keliamo triukšmo.

Jos niekada negrįžo. Nė viena pagrobta mergaitė niekada nesugrįžo ir neatsiuntė laiško, net laiško, sakė mano motina. Nė viena, išskyrus Paulą. Ji grįžo praėjus vieniems metams po pagrobimo.

Paulos motina vis pasakodavo ir pasakodavo mums, kaip ją pagrobė. O tada vieną dieną Paula parėjo namo. Grįžo su septyniais auskarais – tiesia mėlynų, geltonų ir žalių akučių linija, kopiančia aukštyn kairiosios ausies kaušeliu, ir su tatuiruote – aplink jos riešą išraitytais žodžiais *Kanibalo mažutė*.

Paula paprasčiausiai parėjo greitkelio ir pakilo vieškeliu prie savo namelio. Ėjo lėtai, žvelgdama žemyn, tarsi sektų tiesiai į namus vedančia akmenų vora.

Ne, pasakė mano mama. Ta mergaitė atsekė kelią namo, pas motiną, ne pagal akmenis, o pagal kvapus.

Paula įėjo į savo kambarį ir atsigulė ant lovos, kuri vis dar buvo apkrauta minkštais žaisliukais. Paula niekada neprasitarė nė žodžiu apie tai, kas jai nutiko. Žinojome tik tiek, kad Paulos motina maitino ją iš buteliuko – nors ir keista, pasisodindavo ją ant kelių ir girdydavo pienu iš buteliuko kaip kūdikį. Tada Paulai buvo penkiolika, o man – keturiolika metų. Be to, Paulos motina pirko jai kūdikių maistą *Gerber* ir maitino ją balto plastiko šaukšteliu, kurį gavo nusipirkusi kavos anapus greitkelio veikiančioje degalinės *OXXO* parduotuvėje.

Ar matei tai? Ar matei Paulos tatuiruotę? Paklausė mano motina.

Taip. Kodėl klausi?

Ar žinai, ką tai reiškia? Kad ji priklauso jiems. Jėzau, Mergelės Marijos ir Dievo sūnau, ir angelai danguje, saugokite mus visas.

Ne, aš nežinojau, ką tai reiškia. Mano motina nenorėjo paaiškinti, bet vėliau sužinojau pati. Klausiau savęs, kaip skustagalvis narkotikų prekeivis su kulkosvaidžiu vienoje rankoje ir pilka granata užpakalinėje kišenėje gali pagrobti mergaitę iš trobelės kalnuose ir parduoti ją kaip maltos jautienos pakuotę.

Laukiau, kada pamatysiu Paulą. Norėjau pasikalbėti su ja. Dabar ji niekada neišeidavo iš namų, nors mes, kartu su Marija ir Estefani, visada buvome geriausios draugės. Norėjau prajuokinti ją ir prisiminti, kaip eidavome sekmadieniais į bažnyčią aprenktos lyg berniukai ir kad mano vardas buvo Berniukas, o jos – Paulas. Norėjau priminti jai tuos laikus, kai kartu vartydavome žurnalus apie muilo operas, nes jai labai patiko žiūrėti į gražius televizijos žvaigždžių drabužius. Be to, norėjau sužinoti, kas jai nutiko.

Visi žinojo, kad Paula buvo gražiausia mergaitė šiose Gerero apylinkėse. Žmonės teigė, kad ji gražesnė net už Akapulko merginas, o tai buvo didžiulis komplimentas, nes viskas, kas prašmatnu ar ypatinga, paprastai atkeliaudavo iš Akapulko. Taigi, sklandė tokios kalbos.

Paulos motina rengė ją skudurų prikimštomis suknelėmis, kad ji atrodytų stora, bet visi vis tiek žinojo, kad už mažiau nei valandos kelio nuo Akapulko uosto, nedideliame namelyje, kartu su savo motina ir trimis vištomis gyvena mergina, gražesnė už Dženifer Lopes. Tai buvo tik laiko klausimas. Nors mintis slėpti mergaites žemėje iškastose duobėse kilo Paulos motinai, ir mes visos tai darėme, jai nepavyko apsaugoti savo dukters.

Likus metams iki Paulos pagrobimo, sulaukėme perspėjimo.

Tai nutiko anksti ryte. Paulos motina, Konča, lesino senomis tortilijomis savo tris vištas, kai išgirdo variklio burzgimą kitame kelio gale. Paula vis dar gulėjo lovoje, kietai

įmigusi. Jos veidas buvo švariai nupraustas, plaukai supinti į ilgą juodą kasą, kuri naktį apšivijo jai aplink kaklą.

Paula vilkėjo senus marškinėlius, juos paliko jos tėvas, kai prieš dešimtmetį išvažiavo į JAV ir niekada nebegrįžo. Marškinėliai karojo žemiau jos kelių, buvo pasiūti iš baltos medvilnės, o ant jų priekio tamsiai mėlynomis raidėmis buvo užrašyti žodžiai *Wonder Bread*. Taip pat vilkėjo rožinės kelnaitės, o tai, mano mamos nuomone, buvo blogiau nei vaikščioti nuogai.

Paula giliai miegojo, kai narkotikų prekeivis įsiveržė į namus.

Konča pasakojo, kad ji lesino vištas – tas tris, niekam tikusias vištas, kurios per visą savo gyvenimą nepadėjo nė vieno kiaušinio, kai pamatė smėlio spalvos *BMW*, įsukantį į siaurą vieškelį. Akimirką ji manė, kad tai jautis ar koks nors kitas gyvūnas, pabėgęs iš Akapulko zoologijos sodo, nes nesitikėjo pamatyti šviesiai rudą automobilį, artėjantį jos link.

Kai ji galvodavo apie atvažiuojančius narkotikų prekeivius, visada įsivaizduodavo juodus visureigius užtamsintais langais, šie buvo draudžiami, bet visi vis tiek įsitaisydavo juos, kad policininkai nematytų, kas dedasi viduje. Mano mama sakydavo, kad tie juodi, ketverių durų *Cadillac Escalade* visureigiai tamsintais langais, pilni narkotikų prekeivių su kulkosvaidžiais, primena jai Trojos arklį.

Iš kur mano motina žinojo apie Troją? Ką vieniša meksikietė, gyvenanti su dukra Gerero valstijos kaime, už maž-

daug valandos kelio automobiliu ir už keturių valandų mulu nuo Akapulko, gali žinoti apie Troją? Ogi paprasta. Grįžęs iš Jungtinių Amerikos Valstijų tėvas nupirko jai vienintelį daiktą – mažą palydovinę anteną. Mama dievino istorinius dokumentinius filmus ir *Oprah* pokalbių laidas. Namuose stovėjo net altorėlis Oprah, šalia to, kurį ji įrengė Gvadalupe Mergelei Marijai. Mama nevadino jos Opra. Ji niekada nesuprato šio vardo. Vadino ją Opera. Ir nesiliovė pasakojusi, ką ji sakė.

Be dokumentinių filmų ir Opros laidos, bent šimtą kartų peržiūrėjome *Muzikos garsus*. Mama nuolatos sekė programą ir tikrino, kada per kino filmų kanalą rodys šią juostą.

Kiekvieną kartą Konča pasakodavo mums, kas nutiko Paulai, vis kitaip. Todėl mes niekada nesužinojome tiesos.

Narkotikų prekeivis, kuris įsibrovė į Paulos namus, likus metams iki jos pagrobimo, atvažiavo tik pasižiūrėti į ją. Matyt, norėjo patikrinti, ar gandai teisingi. Jie buvo teisingi.

Kai Paulą pagrobė, viskas pasikeitė.

Mūsų kalne nebuvo vyrų. Tai buvo tas pats kaip gyventi vietovėje, kurioje nėra medžių.

Tai tas pats kaip turėti tik vieną ranką, pasakė mano mama. Ne, ne, ne, pasitaisė ji. Gyvenimas be vyrų – it miegas be sapnų.

Mūsų vyrai kėlėsi per upę į Jungtines Amerikos Valstijas. Panardindavo pėdas ir įbrisdavo į vandenį iki juosmens, bet kitą krantą pasiekdavo negyvi. Palikdavo toje upėje savo moteris ir vaikus ir įžengdavo į didžiąsias JAV kapines.

Mama buvo teisi. Jie atsiųsdavo pinigų; kartą ar du sugriždavo, ir baigta. Taigi, mūsų krašte gyveno tik dirbančios ir galą su galu bandančios sudurti moterys. Vieninteliai aplink esantys vyrai važinėjo visureigiais arba motociklais ir pasirodydavo it iš giedro dangaus su automatu *AK-47* ant peties, kokaino maišeliu užpakalinėje džinsų kišenėje ir raudonu *Marlboro* pakeliu priekinėje marškinių kišenėlėje. Jie nešiojo *Ray-Ban* akinius nuo saulės ir mes turėjome stengtis nežiūrėti jiems į akis, į jų mažas, juodas lėliukes, kuriose atsispindėjo jų mintys.

Kartą per žinias išgirdome apie trisdešimt penkis darbininkus, kuriems bepjaunant javus laukuose privažiavo keli vyrai su trimis dideliais sunkvežimiais ir pagrobė juos visus. Pagrobėjai pagrasino jiems ginklais ir liepė sulipti į sunkvežimius. Darbininkai stovėjo juose susispaudę kaip galvijai. Po dviejų ar trijų savaičių jie sugrižo į savo namus. Darbininkus įspėjo – jei kalbės apie tai, kas nutiko, juos nužudys. Visi žinojo – juos pagrobė kaip darbo jėgą, kad nuimtų marihuanos derlių.

Jei nutylėjai ką nors, to niekada neįvyko. Kas nors tikrai sukurs dainą apie šį nutikimą. Viskas, ko neturi žinoti ir apie ką negali kalbėti, galų gale virsta daina.

Koks nors kvailys parašys dainą apie tuos pagrobtus darbininkus ir taip pasirašys sau mirties nuosprendį, pasakė mano motina.

Savaitgaliais važiuodavome su mama į Akapulką, kur ji tvarkė Meksike gyvenančios turtingos šeimos namus.

Jie praleisdavo kurorte porą savaitgalių per mėnesį. Daugybę metų atvažiuodavo automobiliu, o tada nusipirko sraigtasparnį. Pastatyti sraigtasparnio nusileidimo aikštei jų valdose prireikė kelių mėnesių. Pirmiausia reikėjo užpilti baseiną žemėmis ir uždengti jį, o tada iškasti už kelių metrų naują baseiną. Taip pat teko perkelti teniso kortus, kad nusileidimo aikštelė būtų kuo toliau nuo namo.

Mano tėvas taip pat dirbo Akapulke. Prieš išvykdamas į Jungtines Amerikos Valstijas dirbo padavėju viešbutyje. Sugrįžo kelis kartus į Meksiką aplankyti mūsų, o po to dingo kaip į vandenį. Per paskutinį jo apsilankymą mama žinojo, kad jis paskutinis.

Tai – paskutinis kartas, pasakė ji.

Mama, ką tu turi omenyje?

Atidžiai išžiūrėk į jo veidą ir įsimink jį, nes daugiau niekada nebepamatsi savo tėčio. Garantuojau. Garantuojau.

Jai patiko šis žodis.

Kai paklausiau jos, iš kur žino, kad jis nebegrįš, mama atsakė: tu tik palauk, Ledidi, tik palauk ir pamatsi, kad aš teisi.

Bet iš kur tu žinai? Paklausiau jos vėl.

Pažiūrėkime, ar tau pavyks tai suprasti, atsakė ji.

Tai buvo testas. Mano motina mėgo testuoti mane, ir išsi-aiškinti priežastį, dėl kurios tėvas nebegrįš, buvo kaip tik tai.

Pradėjau stebėti jį. Žiūrėjau, kaip jis dirba namuose ir lauke. Sekiojau paskui jį tarsi paskui pašalietį, kuris, paleistas iš akių, gali ką nors iš manęs nugvelbti.

Vieną naktį supratau, kad mama neklydo. Buvo taip karšta, kad atrodė, jog net mėnulis šildo mūsų žemės lopi-nėlį. Išėjau į lauką ir atsisėdau šalia cigaretę rūkančio tėvo.

Dieve mano, ši vieta turėtų būti viena karščiausių Žemėje, pasakė jis, tuo pat metu išpūsdamas per burną ir šnerves tabako dūmus.

Jis apglėbė mane viena ranka ir jo oda atrodė karštesnė net ir už mano. Galėjome nudegti vienas nuo kito.

Tada jis pasakė tai.

Tu ir tavo mama esate man per geros. Aš nevertas jūsų.

Išlaikiau testą.

Šunsnukis, kartojė mama metų metus. Daugiau niekada nebeištarė jo vardo. Jis amžiams virto Šunsnukiu.

Kaip ir daugelis mūsų kalne, mano motina tikėjo pra-keiksmiais.

Tegul vėjas užpučia jo širdies žvakę. Tegul milžiniškas termitas išauga jo bamboje, arba skruzdėlė ausyje, linkėjo ji. Tegul kirmėlės sugraužia jo varpą.

Tada tėvas nustojo siųsti mums iš JAV mėnesines pašal-pas. Turbūt buvome per geros ir jo pinigams.

Gandų srautas tarp JAV ir Meksikos, žinoma, buvo pats didžiausias visame pasaulyje. Jei nežinotai tiesos, sulaukda-vai gando ir tas gandas visada buvo daug iškalbingesnis už tiesą.

Gandais tikiu labiau nei tiesa, sakydavo mano motina.

Pasak gando, kuris atkeliavo iš meksikietiškos virtuvės res-torano Niujorke į skerdyklą Nebraskoje, į užkandinę *Wendy's*

Ohajuje, į apelsinų plantaciją Floridoje ir į viešbutį San Diege, po to perplaukė upę ir prisikėlė naujam gyvenimui viename Tichuanos bare, iš kurio pasiekė marihuanos lauką prie Morelijos, laivą stikliniu dugnu Akapulke, valgyklą Čilpansinge ir atskriejo aukštyn mūsų vieškeliu į mūsų apelsinmedžio paūksmę, mano tėvas turėjo „ten“ kitą šeimą.

„Čia“ buvo mūsų – ir visų kitų – gyvenimo istorija.

Čia, trobelėje, apsuptos per daugybę metų mamos pasivogtų daiktų, gyvenome mes. Turėjome begalę rašiklių ir pieštukų, druskinių ir akinių, taip pat didelį plastikinį šiukšlių maišą, pilną cukraus pakelių, kuriuos ji nukniaukė iš restoranų. Mama niekada neišeidavo iš tualetu, nepasiėmusi ir nepasislėpusi rankinėje tualetinio popieriaus ritinėlio. Ji nelaikė to vogimu, mano tėvas – taip. Kai jis vis dar buvo su mumis ir jie susibardavo, tėvas sakydavo, kad gyvena su vagile. Mama tikino, kad ji tik skolinasi, bet aš žinojau, kad ji niekada nieko negrąžino. Net ir draugės slėpdavo nuo jos viską. Nesvarbu, iš kur pareidavome, namuose įvairūs daiktai pabirdavo iš jos kišenių, tarpkrūčio ir net plaukų. Ir juos gebėjo panaudoti kaip slėptuvę. Esu mačiusi ją, traukiančią iš savo garbanų kupetos arbatinius šaukštelius ir siūlų rites. Kartą ištraukė iš Estefani namų pavogtą šokolado *Snickers* batonėlį. Buvo pakišusi jį po savo plaukų uodega. Ji vogė net ir iš savo dukters. Nustojau galvoti, kad man kas nors priklauso.

Kai tėvas paliko mus, mama, kuri niekada nemokėjo laikyti liežuvio už dantų, pasakė: tas Šunsnukis! Čia mes

netenkame savo vyrų, užsikrečiame nuo jų amerikiečių šliundrų AIDS, čia grobiamos mūsų dukros ir mūsų sūnūs palieka mus, bet aš myliu šią šalį labiau nei savo gyvybę.

Tada ji labai lėtai ištarė žodį *Meksika*, po to darsyk – *Meksika*. Tarsi laižytų ją nuo lėkštės.

Mama nuo mažens mokė mane sukalbėti maldele už ką nors. Visada ko nors prašydavome. Esu meldusi debesų ir pižamos. Esu meldusi lempučių ir bičių.

Niekada neprašyk meilės ir sveikatos, sakė ji. Nei pinigų. Jei Dievas išgirs, ko iš tikrųjų nori, nesuteiks tau to. Garantuojau.

Kai tėvas paliko mus, mama liepė: klaupkis ir melsk šaukštų.